

**Algemeen
Stedelijk
Ziekenhuis**

Aalst
Geraardsbergen
Wetteren

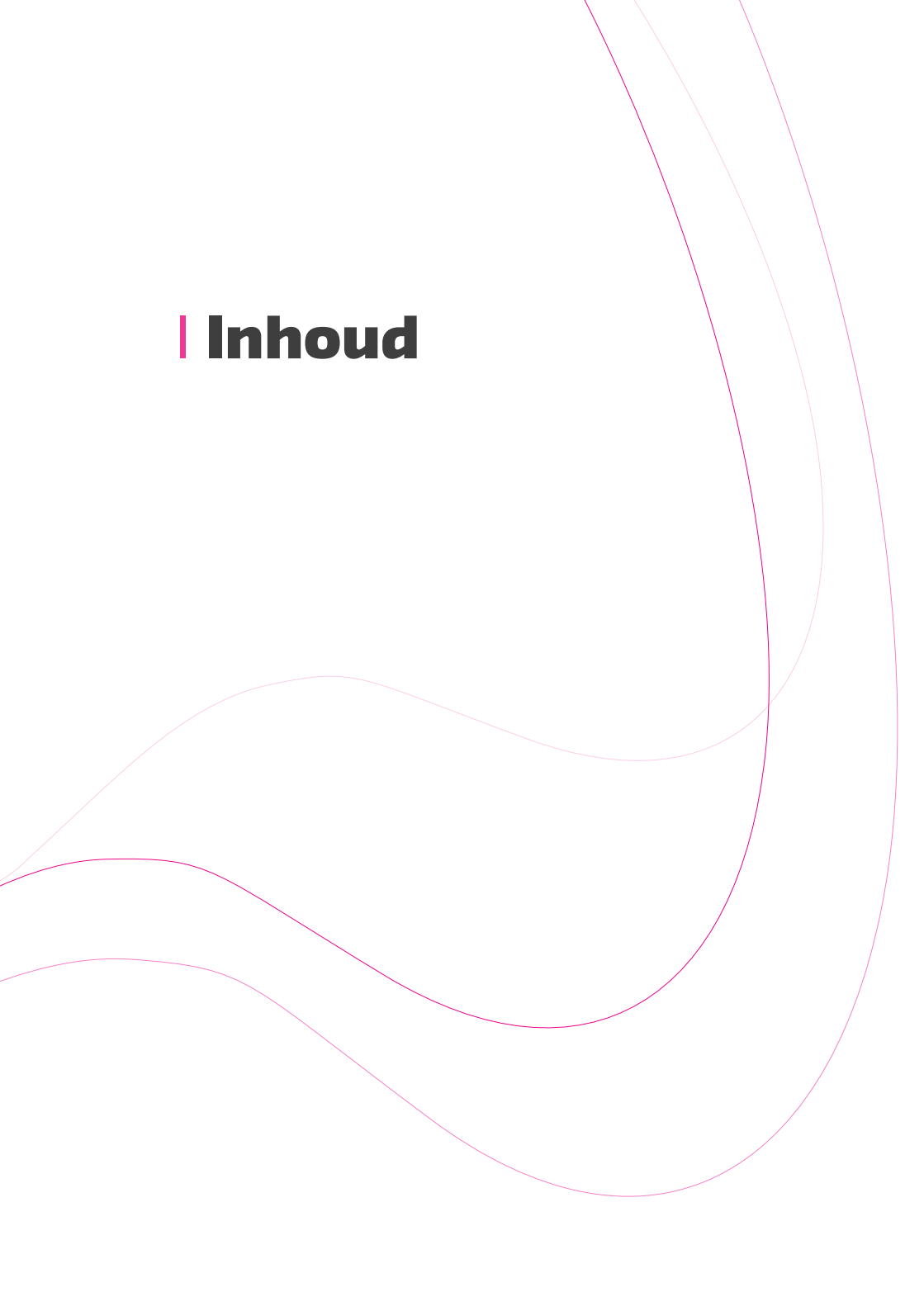
| Autonome verzorgingsinstelling

Patiëntenbrochure

DSE - dobutamine Stress Echocardiografie

| Inhoud

Wat is DSE	4
Doel	4
Bevloeiing van de hartspier door de coronaire arteriën	4
Aanmelden	6
Vorbereiding	6
Risico's en bijwerkingen	7
Onderzoek	8
Na het onderzoek	9
Resultaat	9
Naar huis	9
Opgelet	9
Contact	9
In geval van verhindering	10
Informed consent	11

Wat is DSE

Een Dobutamine® stress-echocardiografie is een hartonderzoek bij patiënten die onvoldoende lichamelijke inspanning kunnen leveren (bv met de fiets). Met het geneesmiddel Dobutamine® wordt een lichamelijke inspanning nagebootst. Dobutamine® doet het hart sneller en krachtiger kloppen, alsof u een lichamelijke inspanning levert. Tijdens het onderzoek maakt de cardioloog beelden van uw hart op verschillende momenten. Een afwijkend bewegingspatroon kan wijzen op een hartprobleem.

Doel

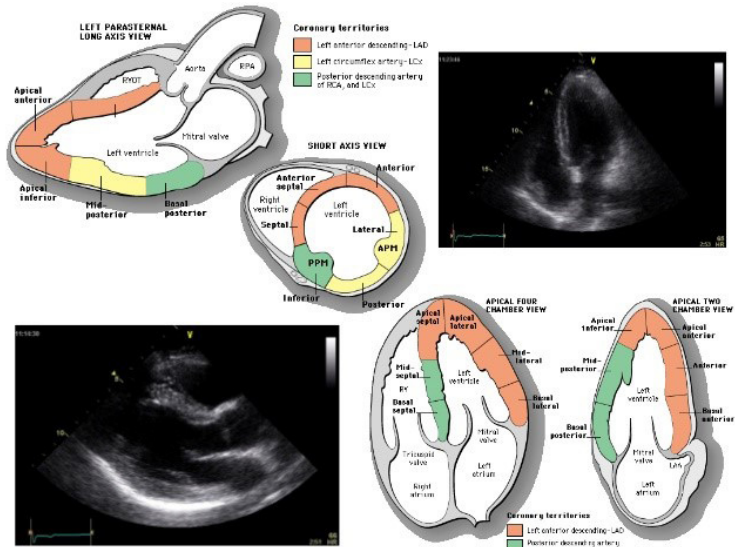
Soms geeft een echocardiografie in rust onvoldoende informatie over het hart. Bepaalde afwijkingen worden pas zichtbaar bij inspanning van het hart. Door toediening van Dobutamine® zal het hart sneller en krachtiger kloppen en de hartspier zal daarbij meer zuurstof verbruiken. Indien er een significante vernauwing is van 1 of meerdere kransslagaders, zal het samentrekken van de regio's die door deze kransslagaders bevoeid worden verminderen. Door middel van echocardiografie wordt het samentrekken van de verschillende regio's van het hart geëvalueerd in rust, tijdens zeer zware belasting, onder maximale belasting en tijdens de fase van recuperatie. Kortom echocardiografie bij toediening van Dobutamine® kan aantonen of alle delen van hart goed samentrekken en of er geen zuurstoftekort aanwezig is.

Bevloeiing van de hartspier door de coronaire arteriën

De kransslagaders of arteriae coronariae zijn twee slagaders die als eerste uit de aorta ontspringen en die de hartspier zelf van bloed voorzien.

Namelijk:

- De linker kransslagader of left coronary artery (LCA) heeft na de hoofdstam een splitsing in twee takken, left anterior descending (LAD) en de ramus circumflexus (CX). Deze zorgt voor de bevoeiing van de buitenwand van het linker ventrikel, het grootste deel van het ventrikelseptum en het linker atrium
- De rechter kransslagader of right coronary artery (RCA) gaat de bevoeiing verzorgen van de buitenwand van het rechter ventrikel, een klein deel van het ventrikelseptum, en het rechter atrium.

Aanmelden

U meldt zich eerst aan bij de balie van het secretariaat consultatie cardiologie. De baliebediende zal uw dossier voorbereiden en verwijst u verder door naar het echolab cardiologie waar men u zal voorbereiden voor uw onderzoek.

Vorbereiding

Meestal is een specifieke voorbereiding niet nodig. Uw cardioloog kan u vragen om bepaalde medicijnen die het hartritme vertragen (bijvoorbeeld bètablokkers zoals Tenormin®, Inderal®, Emconcor®, Sotalex®, Selozok®, Isoten®, Bisoprolol®, Metoprolol®, Sotalol®, Carvedilol®, Kredex® of sommige calciumantagonisten zoals Tildiem® en Isoptine®) tijdelijk te stoppen 24 u voor het onderzoek. U dient ook 4 uur nuchter te zijn voor de test. Voor toediening van de Dobutamine® zal de arts nagaan of u geen contra-indicaties heeft voor deze medicatie. Er zal ook gevraagd worden naar uw lengte en gewicht om de individuele dosis te bepalen.

Voor de registratie van het elektrocardiogram, worden er elektroden op de borstwand geplaatst. U krijgt een infuus in een ader van uw arm voor het toedienen van de Dobutamine®. Voor de automatische meting van de bloeddruk, krijgt u een bloeddrukmeter om de bovenarm en een saturatiemeter op de vinger om het zuurstofgehalte in het bloed te bepalen. Nadien neemt u plaats op een onderzoekstafel op de linkerkant. U krijgt ook nog elektrodenklevers op de linker arm, rechter arm en rechter been opgekleefd.

Risico's en bijwerkingen

Stress-echo is een relatief veilig onderzoek. Er kunnen bijwerkingen optreden zoals droge mond, tintelingen, hoofdpijn, rillingen tijdens de recuperatie, misselijkheid, lage bloeddruk en drang om te plassen. Soms is er reden om het infuus stop te zetten en het onderzoek vroegtijdig te beëindigen zoals bij ritmestoornissen, pijn op de borst of ernstig verhoogde bloeddruk.

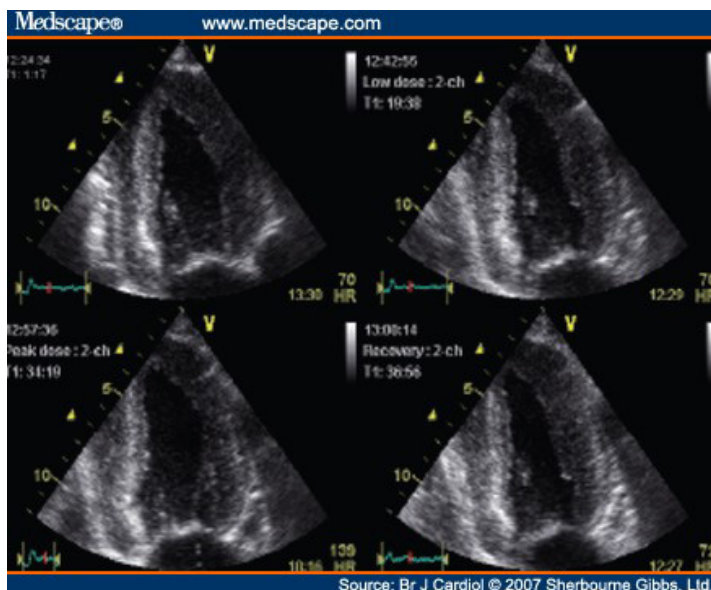
Mannen op hogere leeftijd kunnen ten gevolge van het gebruik van Atropine® soms tijdelijk moeite hebben met urineren.

Tijdens het onderzoek wordt u voortdurend gemonitord met behulp van een elektrocardiogram en bloeddrukmeting. Door deze metingen kunnen mogelijke ritmestoornissen en ernstig verhoogde bloeddruk tijdig ontdekt worden. Gevaarlijke verwickelingen zoals levensbedreigende ritmestoornissen of hartinfarct zijn zeer zeldzaam.

Apparatuur en medicijnen om eventuele ritmestoornissen te behandelen zijn altijd aanwezig.

Onderzoek

Er wordt gel op uw borst aangebracht en de echo-probe wordt op verschillende plaatsen tegen uw borst gehouden, op deze wijze beoordeelt de arts hoe uw hart samentrekt. Via het infuus worden Dobutamine ® en eventueel Atropine ® toegediend, om de hartslag te versnellen. Deze belasting gebeurt heel geleidelijk. Als er tijdens het onderzoek klachten optreden is het van belang die aan de arts te melden. Wanneer er voldoende gegevens zijn verzameld, wordt het infuus gestopt. Na het beëindigen van de test krijgt u Seloken ® toegediend om de Dobutamine ® te neutraliseren. Nadien blijft u nog even op de onderzoekstafel liggen om even op adem te komen na de inspanning. Het gehele onderzoek neemt ongeveer 45 minuten in beslag.

Na het onderzoek

Na het onderzoek kunt u zich wat moe voelen en een droge mond hebben. Er is verder geen bijzondere nazorg nodig tenzij de klachten blijven aanhouden. Indien uw hartslag en uw bloeddruk normaal zijn wordt het infuus verwijderd.

Resultaat

De cardioloog vertelt u na afloop van het onderzoek de bevindingen en meldt dit aan uw huisarts.

Naar huis

De cardioloog beslist wanneer u naar huis mag. U mag zelf met de wagen rijden.

Opgelet

Familieleden en begeleiders wordt bij aanvang van de test gevraagd om plaats te nemen in de wachtzaal en kunnen derhalve niet aanwezig zijn tijdens het onderzoek.

Contact

Heeft u na het lezen van deze informatie nog vragen of wilt u meer weten? Neem dan contact op met het secretariaat consultatie cardiologie ASZ campus Aalst, bereikbaar van maandag tot vrijdag van 8 uur tot 18 uur op het nummer 053 76 67 30 of het ASZ campus Wetteren op het nummer 09 368 84 93. De consultatie cardiologie campus Geraardsbergen kan u bereiken op het nummer 054 43 21 72 tussen 8 uur en 17.

In geval van verhindering

Als u door ziekte of om andere reden verhinderd bent uw afspraak na te komen, neem dan minstens 24 uur vooraf, contact op met het secretariaat consultatie cardiologie tussen 8 uur en 18 uur, op het nummer 053 76 67 30 of het ASZ campus Wetteren op het nummer 09 368 84 93. De consultatie cardiologie campus Geraardsbergen kan u bereiken op het nummer 054 43 21 72 tussen 8 uur en 17.

Wellicht kunt u dan een nieuwe afspraak maken en in uw plaats kan een andere patiënt geholpen worden.

Informed consent

Dit formulier dient u te ondertekenen nadat u bent geïnformeerd door uw doorverwijzende arts. Dit document bewijst dat u als patiënt informatie heeft ontvangen over de aard van het onderzoek, het doel en de mogelijke complicaties. Door dit te ondertekenen stemt u in met het voorgestelde onderzoek.

Formulier van geïnformeerde toestemming.

- Ik verklaar uitdrukkelijk toestemming te verlenen voor de volgende ingreep/procedure/observatie: .....
- Hiervoor is een opname of een ambulante procedure gepland in het ASZ van .....tot.....
- De arts heeft mij voldoende uitleg gegeven over mijn gezondheidstoestand en de diagnose, de aard van de aandoening, de mogelijke evolutie en complicaties indien er geen behandeling plaatsvindt.
- De arts heeft me duidelijk de aard, het doel, het belang, en het verloop van de ingreep / procedure beschreven, alsook het te verwachten resultaat, de risico's en mogelijke complicaties, de eventuele ongemakken na de ingreep, de voordelen en nadelen van de gekozen ingreep of procedure. Ook van eventuele alternatieve behandelingen ben ik op de hoogte gebracht.
- Ik heb op duidelijke wijze inlichtingen gekregen over de totale kostprijs van de voorziene ingreep of procedure. Ik besef dat deze kostprijs kan beïnvloed worden door omstandigheden tijdens de ingreep of procedure. Ik weet dat naast bovenvermelde kosten van de ingreep, de ziekenhuiskosten (o.a. opname, verblijf, verzorging, apotheek, erelonen,...) afzonderlijk worden aangerekend via de ziekenhuisfactuur. Meer info hierover staat in de opnameverklaring.
- Ik ben ervan op de hoogte dat er zich gedurende de ingreep of procedure onvoorziene omstandigheden kunnen voordoen waardoor de arts genoodzaakt kan zijn de geplande ingreep uit te breiden. Ik geef uitdrukkelijke toestemming aan de arts om elke handeling te stellen die hij absoluut noodzakelijk acht voor het behoud of herstel van mijn gezondheidstoestand.
- Ik geef mijn uitdrukkelijke toestemming alle materialen, hulpmiddelen en/of producten te bestellen die nodig zijn voor de ingreep.
- Ik heb de gelegenheid gehad bijkomende vragen te stellen en de arts heeft mij hierop voldoende geantwoord. Ik heb de (onthaal)brochure ontvangen met bijkomende informatie).
- Ik begrijp dat ondanks de beste zorgen, geneeskunde geen exacte wetenschap is, dat een opsomming van risico's en complicaties nooit volledig kan zijn en dat er geen overeenkomst kan gesloten worden over het uiteindelijke resultaat van de ingreep of procedure.
- *Ik geef toestemming om alle foto's, beeldmateriaal en/of lichaamsmateriaal die naar aanleiding van de ingreep of procedure van mij worden verzameld of afgenomen, anoniem te gebruiken voor onderwijs – of wetenschappelijke doeleinden, waarbij de geneesheer en het team garant staan dat mijn privacy hierbij op geen enkele manier wordt geschonden. **
- Ik begrijp dat door noodwendigheid van de dienst, een andere arts van het ASZ - team met dezelfde expertise kan gevraagd worden deze procedure, ingreep of observatie uit te voeren. *
- Ik stem toe met bloedtransfusie indien nodig.*
- *schrappen indien niet van toepassing
- specifieke opmerking of bijzonderheid:
- .....
- **Ik heb op elk moment het recht om mijn toestemming voor deze ingreep in te trekken en/of bijkomende vragen te stellen.**

Bij de raadpleging of het gesprek voorafgaand aan de ingreep werd dit formulier in tweevoud opgesteld en ondertekend. De patiënt erkent één exemplaar te hebben ontvangen, het andere exemplaar wordt bewaard in het medisch dossier.

Voornaam, naam en geboortedatum

patiënt (of de vertegenwoordiger)

datum

.....

.....

.....

.....

Handtekening patiënt (of vertegenwoordiger)

Handtekening geneesheer

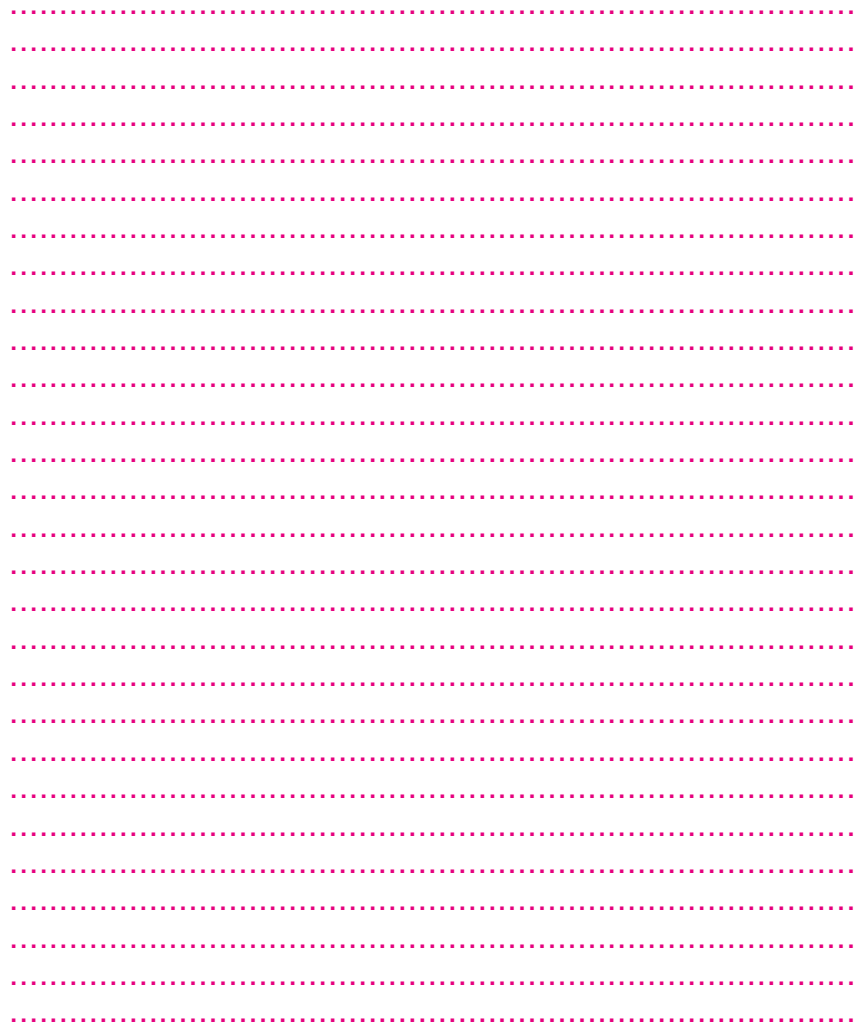

Artsen

Dr. Michaël Rosseel
Dr. Ian Buyschaert
Dr. Grim De Meyer
Prof. dr. Daniel De Wolf
Dr. Marc Debels
Dr. Jan Debrauwere
Dr. Peter Dossche
Dr. Hadewich Hermans
Dr. Véronique Jacobs
Dr. Jan Simoens
Dr. Johan Van Besien
Dr. Stefaan Vandamme
Dr. Philippe Vanduyhoven
Dr. Fabienne Vanhonsbrouck
Dr. Hans Vanoverbeke
Dr. Dries Viaene

| Notities

A series of 20 horizontal dotted lines for writing notes.

ASZ

CAMPUS AALST CARDIOLOGIE

Merestraat 80
9300 Aalst

T +32 (0)53 76 67 30

F +32 (0)53 76 67 37

CAMPUS GERAARDSBERGEN CARDIOLOGIE

Gasthuisstraat 4
9500 Geraardsbergen

T +32 (0)54 43 21 72

F +32 (0)54 43 21 68

CAMPUS WETTEREN CARDIOLOGIE

Wegvoeringstraat 73
9230 Wetteren

T +32 (0)9 368 84 93

F +32 (0)9 368 84 97